

POHJOIS-ATLANTIN SOPIMUKSEN MUKAISESTI PERUSTETTUJEN KANSAINVÄLISTEN SOTILASESIKUNTIEN ASEMASTA TEHTY PÖYTÄKIRJA; PÖYTÄKIRJAN VOIMAANSAATTAMINEN

Asian tausta

Suomesta tuli Naton jäsen 4.4.2023, kun se liittyi Pohjois-Atlantin sopimukseen. Suomen Nato-jäsenyys edellyttää, että Suomi sitoutuu Pohjois-Atlantin sopimuksen lisäksi myös muihin Nato-sopimuksiin, joista yksi on Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehty pöytäkirja (ns. Pariisin pöytäkirja).

Pöytäkirjan sisältö ja tavoitteet

Pariisin pöytäkirja sisältää Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja niiden henkilöstön asemaa koskevat kirjaukset. Pariisin pöytäkirja saa pääasiallisen sisältönsä Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdystä sopimuksesta (Nato SOFA). Pöytäkirjalla ulotetaan Nato SOFAn määräykset myös Naton esikuntiin ja niiden sotilas- ja siviilihenkilöstöön pöytäkirjassa määrättyin mukautuksin. Lisäksi se sisältää joitain suoraan kansainvälisiä sotilasesikuntia koskevia sisällöllisiä määräyksiä. Pariisin pöytäkirjassa Nato SOFAn määräykset on mukautettu vastaamaan kansainvälisten sotilasesikuntien tarpeisiin.

Pöytäkirjaan sitoutuminen ja sen voimaantulo Suomen osalta

Naton perustajajäsenet ja Turkki allekirjoittivat Pariisin pöytäkirjan Pariisissa 28.8.1952, ja se tuli kansainvälisesti voimaan 10.4.1954. Pöytäkirjan 16 artiklan mukaan muun muassa Naton SOFAn voimaantuloa koskevaa XVIII artiklaa sovelletaan siten kuin se olisi Pariisin pöytäkirjan erottamaton osa. Näin ollen pöytäkirjan voimaantulon jälkeen se on avoinna liittymistä varten jokaiselle valtiolle, joka liittyy Pohjois-Atlantin sopimukseen. Liittyminen edellyttää Naton neuvoston hyväksymistä ja tapahtuu tallettamalla liittymiskirja Yhdysvaltojen hallituksen huostaan. Pöytäkirja tulee voimaan 30 päivän kuluttua liittymiskirjan tallettamispäivämäärästä.

Naton neuvosto päätti 5.4.2023 Suomen kutsumisesta liittymään pöytäkirjaan.

Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehty pöytäkirja ja sen voimaansattamislaki (125/2024) hyväksyttiin eduskunnassa 19.3.2024 (HE 90/2023 vp; EV 10/2024 vp). Tasavallan presidentti hyväksyi pöytäkirjan yhdessä Nato SOFAn kanssa 22.3.2024. Suomi talletti pöytäkirjaa koskevan liittymiskirjansa pöytäkirjan tallettajana toimivalle

Yhdysvaltojen hallitukselle 28.3.2024. Pöytäkirja tulee näin ollen Suomen osalta voimaan 27.4.2024.

Ehdotetun asetuksen 1 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että pöytäkirja tulee voimaan 27 päivänä huhtikuuta 2024. Pykälän toinen momentti sisältää tavanomaisen säännöksen pöytäkirjan kansallisista hyväksymis- ja voimaansaattamisvaiheista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään, että pöytäkirjan muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa. Asetuksen 3 § sisältää säännöksen pöytäkirjan voimaansaattamislain (125/2024) voimaantulosta, ja 4 § asetuksen voimaantulosäännöksen.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaisi asetuksen Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdystä pöytäkirjasta. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 27 päivänä huhtikuuta 2024.